

Finansdepartementet

**Remiss. Indelningskommitténs betänkande
Myndighetsgemensam indelning - samverkan på regional
nivå (SOU 2018:10)**

Diarienummer Fi2018/00966/K

Finansdepartementet har gett Region Gotland tillfälle att lämna synpunkter på Indelningskommitténs betänkande Myndighetsgemensam indelning - samverkan på regional nivå (SOU 2018:10).

Synpunkter

Region Gotland lämnar synpunkter på delarna Myndighetsgemensam indelning och Beteckning och utformning av namn på kommuner på regional nivå.

Myndighetsgemensam indelning

Indelningskommitténs förslag till regional indelning av vissa statliga myndigheter bör kunna leda till förbättrade förutsättningar för effektivare samverkan på regional nivå. Utgångspunkterna för förslagen och de föreslagna myndigheterna är relevanta.

Dock, som indelningskommittén understryker, är den regionala indelningen ett av flera hinder för effektiv samverkan, vilket måste uppmärksammas i det fortsatta arbetet.

Valet av myndigheter bygger på de områden där behovet av regional samordning bedöms vara som störst. Det överensstämmer i stort även med de myndigheter som länsstyrelser, landsting, m.fl. pekat ut som mest relevanta när det gäller samordnad regional indelning. Men flera av de myndigheter dessa pekat ut ingår inte i förslaget och antalet myndigheter är relativt få. Hur även dessa myndigheters regionala dimension kunde förtydligas vore önskvärt.

Ett regionalt perspektiv även hos de nationella myndigheter som inte har regional närvaro är angeläget. Region Gotland instämmer i indelningskommitténs bedömning om att flera av dessa behöver utveckla ett tydligare regionalt förhållningssätt.

Större delen av de föreslagna myndigheterna har redan en regional indelning som omfattar Gotland och Stockholm.

Det gäller inte strukturfondsprogrammen med myndigheterna Tillväxtverket och Rådet för Europeiska socialfonden. Förslaget att dessa ska ingå i den nya regionala indelningen bör innebära en annan NUTS2-indelning. Gotland ingår idag i området Småland och öarna och Stockholm är ett eget geografiskt område. I ett eventuellt gemensamt område för Stockholm och Gotland måste utrymme finnas för att kunna hantera de olika utvecklingsmöjligheter dessa mycket olika regioner har.

Indelningskommittén har haft till uppgift att analysera följderna för länsstyrelsernas uppgift att länsvis samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Med utgångspunkt från kommitténs framtagna underlag måste denna fråga analyseras vidare så att länsstyrelsernas roll i detta sammanhang blir tydlig.

Beteckning på kommuner på regional nivå

För Gotland har indelningskommittén två förslag.

Det första, kommitténs huvudförslag, att möjligheten för Gotlands kommun att enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län, använda beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse, skulle upphöra, är enligt vår uppfattning oacceptabelt.

Kommitténs andra, alternativa förslag för Gotland och motiven för detta överensstämmer med den syn och de behov som finns på Gotland. De skäl kommittén redovisar är högst relevanta. Vi vill här bara understryka några av dem. Kommunen har det regionala utvecklingsansvaret i länet, inga andra kommuner har det. Kommittén anför också att beteckningen används i dag och är etablerad hos befolkningen. Risker för missförstånd ses som begränsade då Gotlands kommun är den enda landstingsfria kommunen och den enda som har det regionala utvecklingsansvaret. Gotland har en väl avgränsad geografi och en förhållandevis liten befolkning. Kommittén anser därför att det borde vara möjligt att nå ut till allmänheten med Gotlands speciella förhållanden. Man menar även att det inte heller i framtiden lär bli aktuellt för någon annan kommun att ta över det regionala utvecklingsansvaret.

Som kommittén redogör för så har Gotland tidigare bl.a. angett att det skulle innebära en stor förlust i status och brist när det gäller tydlighet, att inte få använda sig av benämningarna regionfullmäktige och regionstyrelse. Benämningarna klargör kommunens befogenheter för omvärlden samt att det i det interregionala samarbetet kring Östersjön är viktigt att kunna använda regionbegreppet.

Till detta kan läggas de erfarenheter som kan dras efter det att Region Gotland haft det regionala utvecklingsansvaret i snart tjugo år. Av ansvaret följer krav, bl.a. på samverkan. Under åren har Region Gotland byggt upp samverkan och samarbete mellan en mängd olika aktörer på olika nivåer regionalt, nationellt och internationellt, om övergripande utvecklingsfrågor och inom specifika

ämnen. Det regionala tillväxtarbetet är komplext och det tydligt utpekade ansvaret har stor betydelse för ett framgångsrikt arbete.

De internationella kontakterna är viktiga för utvecklingen av Gotland och det regionala företräderskapet som Region Gotlands status som egen region har, medför goda möjligheter att genomföra projekt som annars skulle vara svåra att realisera. Den tydliga politiska statusen som egen region och sammanhållningen av viktiga frågor för Gotland ger tyngd i de organisationer och nätverk där Region Gotland medverkar.

I en framtid kan knappast behovet av samarbete annat än öka, genom att allt högre krav och förväntningar på samverkan och samarbete ställs inom det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Det blir än viktigare med en tydlighet i ansvaret för det regionala utvecklingsuppdraget. Det gör att beteckningarna för de som har det regionala utvecklingsansvaret borde motsvara uppdraget och vara de samma i hela landet.

Det utredningsarbete som gjordes (2010) inför beslutet om att Gotlands kommun skulle kunna använda beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelsen, visade att det fanns rättsliga förutsättningar för att Gotlands kommun skulle få använda sig av regionbeteckningarna. De nackdelar de för andra skulle innebära om så fortsatt fick vara fallet, förefaller betydligt mindre än de Region Gotland skulle uppleva om denna möjlighet togs bort. Och, den tydlighet kommittén eftersträvar, med gemensam beteckning för samma typ av organisation, skulle skapa en ny otydlighet på ett annat plan – Gotland skulle vara den enda kommunen med regionalt utvecklingsansvar.

Meit Fohlin
Regionstyrelsens ordförande

Peter Lindvall
Regiondirektör